

MONITOR

Na Rok Pańſki 1782.

Num: II.

[89]

Dnia 2. Liſtopada.

Gdy niewiem iakie przyſzłych ſą loſow koleie.
Daremne złych boiaźni dobrych mam nadzieie.
Lecz z tąd Serca nietracę, z them mym ufność zginie
W długiey nadziei krotki wiek nieprędko minie,

WSzyftkie rzeczy z przyrodzenia fwego fą odmianie podległe: iak więc fmiefzna rzecz ieft, gdy fię co przytrafia miefzać lub dziwować, iak by co fię przytrafiło nowego. Jefteś W. Mść Pan częścią całego Swiata, dla tego nakażdey przytrafiaiącey fię rzeczy, przeftawać powinieneś: bo nic, co całemu światu pożyteczne, części fzkodliwe bydź może. Jednak niech umyfł będzie niewinny nawet w nay większym niefzczęściu, bo opatrzeni w cnotę, iako fłońce na zachodzie, nay-więkfi wydaią fię, i nieuniknionego złego cierpliwe znofzenie, wiele przybliża fię do dobrowolnego męczeńftwa, zwyciężona przeciwność, ieft naywiękfzą doftoynością a ieśli dobrowolnie znofi fię, nay-

więk-

większą ieſt cnotą: iey znoſzenie nie ieſt tylko niebeſpieczeńſtwem umyſłu bohatyrſkiego.

Waleczny ow Aryſtoteles, wygnaniem ſkarany, nic innego nie rzekł, tylko: Oyczyznie moiey większey nieſzczęśliwośći nieżyczę, tylko aby nigdy Aryſtydesa nie potrzebowała. Myśl Bohaterſka przeciwnościom i nieſzczęściom niechay ſię nie podaie nigdy, lecz niech ſię gruntuie i zakłada ſkutkiem wſzelkim, bo iezli pierwſzy ſpor zznieſiemy, uważemy iż one rzeczy, prawdziwym ſą omamieniem i wymyſłem.

Z dwuch albowiem nieſzczęść większe ieſt niecierpliwość, co ia gdybym uſtawiczne ſzczęście, lub uſta-

ustawiczną przeciwność miał obierać, tę bym wołał, bo w przeciwnościach każdy dobry pociechę odnośi, gdy iednak w rzeczach szczęśliwych powszechnie pomiarkowania pragną.

Rzeczy znikome iako odziedziczone nie zasługuią na wzruszenie, tak nigdy niepowinny zwątlać lub mieszać gdy są utracone. Ja żadney rzeczy za swą poczytywać niemogę, oprocz grzechow. Przeciwnośći iezli są szczęśliwie pokonane, są podobne do owych wiatrow, ktore gdy wysokich drzew wyrwać niemogą, czynią im pożytek, bo korzenia ich, wielkim wzruszeniem wzmacniaią. Przyszłe i przeszłe szkodzić niemogą, lecz tylko teraznieysze rzeczy. Uważ W Mść Pan iż człowiekiem iesteś.

A klęſka nie będzie ſię W Mśći Panu nową zdawała, rzeczy przeciwne ktore dręczyły innych uważ, a W Mśći Pana letkie zdawać ſię będą i małe. Jeżeli kiedy w umartwienie W Mść Pan wpadnieſz, wyſtawiay, czyli ſię to ſtoi dla czego dręczyſz ſię i miły umyſłu pokoy utracaſz. Bo iezliś W Mść Pan utracił iakie doſtoieńſtwo, toś nie utracił ie lecz złożył: owa ieſt ſzczęścia nadto haſłem zaſługa: to w ſobie żadnego nie zawiera dobra, oprocz ktorym ie udarował dziedzic, bo iezli ieſt nie ſprawiedliwie owa godność na bytą, nie ieſt godnością lecz nieſławą. Prawdziwie mowić nie można, iż kto doſtoięſtwa utracił, lecz iż one utracały go.

Jako

Jako zdanego na świecie niemaſz zyſku bez iakieyśi ſtraty tak wzaiemnie niemaſz żadney ſtraty bez iakiegoś zyſku. Jezliś W Mść Pan bogactwa utracił, zniemiś część ſtarań utracił: ieſteś z doſtoyności ogołocony? oraz zmocy nienawiśći uwolniony W Mść Pan zoſtałeś. Swiat ieſt morzem, od ktorego nie ktorzy niebeſpieczeńſtwo ponoſzą, lecz wſzyſcy od nawalności i wiatrow, tu i owdzie rzucani bywaią, tam ztwym ſtaraniem. W Mść Pan zmierzay, abyś do tak ſzczęśliwego przybrnał portu, ktoryby W Pana od niebeſpieczęſtw ochronić, i od nieprzyiaznego wiatrow dnia mogł obronić. Cnotę mężnego Kamilla chwalę ktorego nic nienadało rządzenie, ni wygranie bohatyſkiego niepokonało umyſłu.

Częſto doświadczyłem iż zanay-oparzniey ſzemi w cnontę ludzmi ſprzyianie ſzczęśćia nie idzie. Nako go ſzczęście ſwe ſprzyianie ſczęcia nie idzie. Nakogo ſzczęście ſwe ſprzyianie naybardziey zlewa, zapewne iuż woli niema długo go zachowywać, owa ſzczęśliwość ktora długo trwała nakłania ſię do końca, i oſtatnia nieſzczęśliwość nie wiele ſię rozni od ſzczęśliwośśi.

Złe nawet ſzczęście ma ſwą ulgę. Odmiana ſzczęścia nadziei w prawdzie umnieyſzyć może, lecz pokoiu przymnaża; Nie ieſt ſtałość w przyiaźni ſczęścia, a ni wielkich Panow łaſce, więc pierwſzewu nikt niech niedowierza a drugiey niech ſię po ufale nie podaie.

Bez

Bez bogactw bydź; a nie dostatku niecierpieć, bydź w niedostatku anic nie żądać, odmianie Swiata bez swew odmiany znośić, są dziwne własność o ktorey usilnie W Mść Pan staray się.

Reszta w następuiącym monitorze.

